

טיוטה

הפיקוח על הבנקים

אגף מדיניות והסדרה

הערות לעדכונים בטיוטות הוראות 301 ו-301A

יש לשלוח לתיבת המייל: Prudential@boi.org.il

ג' תמוז, תשפ"א

13 יוני 21

חוזר מס' ח'-XX-XXXX

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי

הנדון: דירקטוריון ומדיניות תגמול בתאגיד הבנקאי

(הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 301 ו-301A)

מבוא

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא הדירקטוריון (להלן – **הוראה 301**) והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A בנושא תגמול (להלן – **הוראה 301A**) תוקנו והותאמו לדרישות החקיקה מיושבי ראש דירקטוריון בתאגידים בנקאיים בכלל, ובתאגידים בנקאיים בלא גרעין שליטה בפרט.
2. תיקון ההוראות נועד בין היתר, לאפשר לתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה לשלם ליושב ראש הדירקטוריון גמול ההולם את הנדרש ממנו לשם ביצוע תפקידיו, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להוות זיקה או כדי לפגוע בעצמאותו של יושב ראש הדירקטוריון ובאי תלותו בתאגיד הבנקאי. זאת, בין היתר, על בסיס התפיסה שבאה לידי ביטוי לאחרונה בתזכיר חוק החברות (ממשל תאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה), התשפ"א-2021, שפרסם משרד המשפטים ביום 10 במרץ 2021, שלפיה מוצע לאפשר לחברה ציבורית שאין בה בעל שליטה לשלם לדירקטור בלתי תלוי המכהן כיושב ראש הדירקטוריון גמול שנתי נוסף על הגמול הקבוע בסעיף 244 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, ובלבד שוועדת התגמול קבעה שאין בגמול השנתי הנוסף כדי לפגוע באי תלותו של הדירקטור הבלתי תלוי.
3. בנוסף, נועד התיקון לחזק את אחד מהעקרונות הבסיסיים בקיום ממשל תאגידי נאות של הפרדה ברורה ומובהקת בין הגורם המתווה מדיניות ומפקח, שהוא הדירקטוריון ושבראשו יושב ראש הדירקטוריון, לבין הגורם המבצע שבראשו המנהל הכללי, על מנת שהפיקוח האמור יהיה אפקטיבי. בהתאם קובע התיקון כי על הדירקטוריון להגדיר באופן מפורט את תפקידיו וסמכויותיו של יושב ראש הדירקטוריון, באופן שלא יחרגו מהתפקידים והסמכויות המוקנים

לו לפי הוראות החוק, שלא ייווצר עירוב בין תפקידיו ואופן ביצועם לבין תפקידי ההנהלה, ובתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה – שלא תיווצר זיקה בינו לבין התאגיד הבנקאי.

4. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, תיקנתי הוראות אלו.

עיקרי העדכונים

5. סעיף 24(ג) להוראה 301

בסעיף 24(ג) להוראה 301 מפורטים הסעיפים שבחוק החברות שהוראותיהם חלות על דירקטור חיצוני לפי הוראה 301, ובכללם סעיף 244 לחוק החברות המסדיר את הגמול שלו זכאי דירקטור חיצוני. התיקון קובע כי סעיף 244 לא יחול על דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 שמכהן כיושב ראש הדירקטוריון בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה וכי התאגיד הבנקאי יהיה רשאי לשלם לו גמול בהתאם לקבוע בסעיף 13א להוראה 301A, ובלבד שוועדת התגמול קבעה שאין בתגמול שמשולם לו כדי להוות זיקה ואין בו כדי לפגוע בעצמאותו ובאי תלותו בתאגיד הבנקאי.

דברי הסבר

סעיף 24(ג) להוראה 301 החיל על דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 הוראות החלות על דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, ובכללן הוראות בדבר הגמול שלו הוא זכאי. הוראת סעיף 244(א) לחוק החברות קובעת כי דירקטור חיצוני זכאי לגמול ולהחזר הוצאות, כפי שיקבע השר בהתייעצות עם רשות ניירות ערך. מכוח סעיף זה הותקנו תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התשי"ס-2000 (להלן – **תקנות הגמול**), שמסדירות את התגמול לדירקטור חיצוני. הוראת סעיף 244(ב) לחוק החברות אוסרת על דירקטור חיצוני לקבל כל תמורה מעבר לגמול המגיע לו בהתאם לתקנות הגמול. תקנות הגמול אינן מסדירות את התגמול ליושב ראש הדירקטוריון אשר ממלא תפקידים נוספים לאלה של יתר הדירקטורים, שכן דירקטור חיצוני לפי חוק החברות אינו רשאי לכהן כיושב ראש דירקטוריון. הואיל ובהתאם להוראת סעיף 28(ה) להוראה 301, בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה רשאי דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 לכהן בתפקיד יושב ראש הדירקטוריון, נועד התיקון לאפשר לו לקבל תגמול ההולם את ביצוע המוטל עליו, וזאת בהתאם לקבוע בהוראה 301A.

6. סעיף 28א להוראה 301

פרק ד' בהוראה 301 דן ביושב ראש הדירקטוריון. בתיקון מוצע להוסיף סעיף הקובע –

(1) כי הדירקטוריון יגדיר את תפקידיו וסמכויותיו של יושב ראש הדירקטוריון, על בסיס הקבוע בנספח ד' ובאופן שלא יחרגו מהתפקידים והסמכויות המוקנים לו לפי הוראות החוק, שלא ייווצר עירוב בין תפקידיו ואופן ביצועם לבין תפקידי ההנהלה, ובתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה – שלא תיווצר זיקה בינו לבין התאגיד הבנקאי.

(2) כי הדירקטוריון יגדיר את משאבי הזמן הנדרשים ליושב ראש הדירקטוריון לשם ביצוע תפקידיו.

דברי הסבר

אחד העקרונות הבסיסיים בקיום ממשל תאגידי נאות הוא יצירת חיץ בין הגורם המתווה מדיניות ומפקח, שהוא הדירקטוריון ושראשו יושב ראש הדירקטוריון, לבין הגורם המבצע שבראשו המנהל הכללי, כדי שהפיקוח האמור יהיה אפקטיבי. עקרון זה בא לידי ביטוי, בין היתר בהוראת סעיף 95(ב) לחוק החברות, שלפיה לא יוקנו ליושב ראש הדירקטוריון סמכויות המנהל הכללי; לא יוקנו ליושב ראש הדירקטוריון סמכויות הנתונות למי שכפוף למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין ויושב ראש הדירקטוריון לא יכהן כבעל תפקיד אחר בתאגיד הבנקאי או בתאגיד בשליטתו, וכן בהוראות סעיפים 57(ג) ו- (ד) להוראה 301, שלפיהן דירקטור בתאגיד בנקאי, לרבות יושב ראש הדירקטוריון, לא יהיה בעל תפקיד ביצועי בתאגיד הבנקאי ויימנע מהשתתפות בניהולו השוטף וכן לא יהיה נוכח בדיונים של ההנהלה וועדותיה, למעט בדיון באסטרטגיה הכוללת של התאגיד הבנקאי. על בסיס זה חשוב להגדיר בבירור את תפקידיו וסמכויותיו של יושב ראש הדירקטוריון. בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, יש בנוסף לכך גם להקפיד שבתפקידים ובסמכויות של יושב ראש הדירקטוריון, בכוח או בפועל, וכן בהיקף קשריו עם הנהלת התאגיד, אין כדי להוות זיקה ואין בהם כדי לפגוע בעצמאות של יושב ראש הדירקטוריון ובאי תלותו בתאגיד הבנקאי.

בהתאם לתפקידי יושב ראש הדירקטוריון שייקבעו כאמור, על הדירקטוריון יהיה לקבוע את משאבי הזמן שדרושים ליושב ראש הדירקטוריון לשם ביצוע תפקידים אלה ביחס למשאבי הזמן הממוצעים שנדרשו מיתר הדירקטורים בתאגיד בשלוש השנים שקדמו למועד החישוב.

7. סעיף 9(ה) להוראה 301A

עודכן סעיף 9(ה) כך שפונקציית הביקורת הפנימית תידרש לבחון את מדיניות התגמול ואופן יישומה בהתאם לאמור בסעיף 21 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 307, "פונקציית ביקורת פנימית", לפחות אחת לשלוש שנים במקום אחת לשנתיים כנדרש בהוראה כיום.

8. סעיף 13א(ב) להוראה 301A

סעיף קטן (2) בסעיף 13א(ב) להוראה 301A בוטל, ונוסף סעיף המסדיר את העקרונות לקביעת הגמול של יושב ראש דירקטוריון בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, יושב ראש כאמור יהיה זכאי לגמול שנתי בלבד וזאת על פי מנגנון חישוב של תגמול ממוצע של דירקטור בתאגיד הבנקאי כשהוא מוכפל ביחס בין משאבי הזמן הנדרשים מיושב ראש הדירקטוריון לשם ביצוע תפקידיו לבין משאבי הזמן הנדרשים מדירקטור שאינו יושב ראש הדירקטוריון.

דברי הסבר

סעיף 11(ב) לפקודת הבנקאות, 1951 (להלן – הפקודה) קובע את תנאי הכשירות של דירקטור בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, ובכלל זה את התנאי של העדר זיקה בין הדירקטור והתאגיד הבנקאי. תנאי הכשירות כאמור חלים גם על מי שמכהן כיושב ראש הדירקטוריון. לפיכך יש

לוודא שבתגמול שהוא מקבל אין כדי להוות זיקה ואין בו כדי לפגוע בעצמאותו ובאי תלותו בתאגיד הבנקאי.

מנגנון החישוב לתגמול יושב ראש דירקטוריון בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה נועד לסייע בכך. בהתאם, התגמול ייקבע ביחס לתגמול הממוצע ששולם לחברי הדירקטוריון בתאגיד הבנקאי בשלוש השנים שקדמו למועד החישוב ובהתחשב במשאבי הזמן שהדירקטוריון יקבע שנדרשים מיושב ראש הדירקטוריון לשם ביצוע תפקידיו לעומת משאבי הזמן הממוצעים שנדרשו מיתר הדירקטורים בתאגיד בשלוש השנים שקדמו למועד החישוב. יודגש כי הצורך לעגן את מעמדו של יושב ראש הדירקטוריון כחלק מהדירקטוריון ולבדלו מהנהלת התאגיד הבנקאי, לרבות באמצעות קביעת גמולו ביחס לאופן הגמול של יתר הדירקטורים כקבוע בסעיף 13א(ב)(1) להוראה, מקבל משנה תוקף בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. בנוסף, לאור הגדרת המונח "זיקה" בסעיף 11ה(ה) לפקודה יש לוודא כי תנאי כהונתו של יושב ראש הדירקטוריון בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה על מכלול הזכויות והחובות הכרוכות בהם, לרבות ברכיבי הגמול, אינם עולים לכדי "קיום יחסי עבודה", בין היתר על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה. עקרונות אלה אינם מחייבים בקביעת הגמול של יושב ראש הדירקטוריון בתאגיד בנקאי עם גרעין שליטה, והתאגיד הבנקאי רשאי, בכפוף לקבוע בסעיף 13א(ב)(1) להוראה, לקבוע את הגמול שלו יהיה זכאי יושב ראש הדירקטוריון כפי שימצא לנכון, לרבות תנאים סוציאליים והוצאות נלוות.

9. תחילה

תחילת האמור בחוזר זה הוא ביום פרסומו.

10. עדכון הקובץ

מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

להוציא עמוד

בכבוד רב,

יאיר אבידן

המפקח על הבנקים